

Kasvatus- ja opetuslautakunta

28.08.2019

Aika 28.08.2019 klo 17:00 - 19:41**Paikka** Kaupunginhallituksen kokoushuone**Läsnä** Luettelon mukaan**Pykälät** 84 - 91**Allekirjoitukset**Henna Hovi
puheenjohtajaAuli Kohonen
sihteeri**Pöytäkirjan tarkastus**

4.9.2019

Allekirjoitukset

Liisa Varjola

Tero Suutari

Pöytäkirja on nähtävänäyleisessä tietoverkossa, Kouvolan kaupungin verkkosivuilla 5.9.2019
lähtien**Todistaa**Auli Kohonen
hallintosihteeri

|pj. _____

|ptk. tark. _____

|ptk. tark. _____

Osallistujat

Jäsenet	Hovi Henna	puheenjohtaja	
	Lindholm Matti	varapuheenjohtaja	
	Eskelinen Antti	jäsen	
	Helkala Maarit	jäsen	
	Honkimaa Joonas	jäsen	
	Kinnunen Raimo	jäsen	
	Lindqvist Katja	jäsen	
	Mattila Minna-Kristiina	jäsen	
	Pesonen Johanna	jäsen	
	Suutari Tero	jäsen	
	Varjola Liisa	jäsen	
	Ylimäki Kalle	jäsen	
	Witting Miia	kaupunginhallituksen edustaja	
	Lahtinen Tessa	nuorisovaltuuston varaedustaja	
Vilkki Sonja	nuorisovaltuuston edustaja		
Muut	Niemi Veikko	kasvatus- ja opetusjohtaja, esittelijä	
	Piironen Pirjo	kasvun tuen päällikkö	
	Kuusisto Helena	varhaiskasvatuspäällikkö	poistui klo 18.57 §:n 87 käsittelyn jälkeen
	Kajasto Kirsti	controller	
	Kohonen Auli	sihteeri	
Poissa	Soinlahti Eerika	jäsen	
	Espo Onni	nuorisovaltuuston edustaja	

§	Liitteet	Otsikko	Sivu
84		Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	194
85		Pöytäkirjan tarkastajat	195
86	1	Varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvitys	196
87	2	* Nuorisopalvelujen palveluverkkoselvitys	198
88	3	Kasvatuksen ja opetuksen toimialan kuukausikatsaus 1-7/2019	200
89		* Toimialan vastine tarkastuslautakunnan vuoden 2018 arviointikertomuksesta	201
90		* Kouvolan kaupungin lasten ja nuorten kanssa työskentelevien verkostorakenne	208
91		Ilmoitusasiat	209

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**Kaopla § 84****Kasvatus- ja opetusjohtajan ehdotus:**

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Pöytäkirjan tarkastajat**Kaopla § 85****Kasvatus- ja opetusjohtajan ehdotus:**

Kasvatus- ja opetuslautakunta valitsee kaksi pöytäkirjan tarkastajaa.

Vuorossa ovat Eerika Soinlahti ja Liisa Varjola.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan päätös:

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Liisa Varjola ja Tero Suutari.

Varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvitys

7848/12.00.00/2019

Kaopla § 86

Kaupungin talouden tilan nopean heikkenemisen vuonna 2018 ja kuluvan vuoden ennustetun alijäämän vuoksi kaupunginhallitus on päättänyt talouden tasapainottamistoimenpiteistä, joihin kuuluvat myös palveluverkkoselvitykset.

Varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvityssuunnitelma on luonnosvaiheessa ja se on laadittu varhaiskasvatuksen hallinnon ja varhaiskasvatustyösköiden johtajien yhteistyönä. Palveluverkkoselvityksen tavoitteena on talouden tasapainottamisen lisäksi, että lapsella on turvallinen sekä lapsen kasvua ja kehitystä tukeva oppimisympäristö ja, että päiväkotirakennusten tulee tukea varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen laatua määrittelevien asiakirjojen mukaista toimintaa ja palvelua. Päiväkotien tulee sijoittua keskeisille paikoille väestökeskittymissä. Päiväkotien sijoittumisessa ja perhepäivähoitajien rekrytoinnissa huomioidaan mahdollisuuksien ja tarpeiden mukaan huoltajien asiointisuunnat. Vuorohoidon järjestämisessä tulee huomioida huoltajan työssäkäyntisuunnat siten, että päiväkotimatka ei kohtuuttomasti pidennä lapsen hoitopäivää ja että lapsen hoitopaikka olisi mahdollisimman pysyvä. Palveluverkon kehittämisessä otetaan huomioon kiinteistöjen kuntokartoitusten tulokset, joustavan esi- ja alkuopetuksen järjestämisen edellytykset sekä varaudutaan hallitusohjelmasta aiheutuviin lisätarpeisiin (mm. varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nostaminen, maksuton esiopetus viisivuotiaille, subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden rajaamisen poistuminen, työllisyyden parantaminen). Lisäksi suunnittelussa tulee ottaa huomioon vuorohoidon tarpeen kasvu.

Varhaiskasvatuksen palveluverkko on suunniteltu viidelle eri perhekeskusalueelle, jotka tulevat jatkossa olemaan yhtenäiset toimialan palveluissa ja yhteistyössä Kymsojen kanssa. Poikkeuksena on Utin ja Kaipiaisten alueet, joiden perheiden asiointisuunta on keskustan suuntaan.

Palveluverkkoselvityksen seuraavana vaiheena on asiakkaiden, henkilöstön ja yhteistyötahojen kuuleminen sekä lapsivaikutusten arviointi hyväksytyjen muutosten osalta.

Palveluverkkoselvitys on **liitteenä**.

Lisätietoja: Varhaiskasvatuspäällikkö Helena Kuusisto, puh. 020 615 7224, helena.kuusisto(a)kouvola.fi

Kasvatus- ja opetusjohtajan ehdotus:

Lautakunta hyväksyy liitteenä olevan varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvityksen ja siihen sisältyvät seuraavat toimenpiteet jatkotyön käynnistämiseksi:

- Muumilaakson päiväkodin lakkauttaminen 1.8.2020 alkaen,

- vuorohoitoaikojen supistaminen Elimäen Peippolan ja Korian Lehvätien päiväkodeissa
- Puutarhurinkadun perhepuistotilasta luopuminen
- Valkealan päiväkotitoiminnan järjestelyt uuden päiväkodin valmistuttua monitoimikeskukseen
- Vuokkolan päiväkodin esiopetus siirtyy Jaalan koulun tiloihin 1.8.2020 alkaen ja Peukaloisen tilasta luovutaan.
- Peippolan päiväkodin esiopetus siirtyy Elimäen yhtenäiskoulun tiloihin 1.8.2020 alkaen.
- Ummeljoen päiväkotitila lakkautetaan
- Anjalan päiväkotitoiminnan järjestelyt uuden koulun valmistuttua
- Haanojan päiväkodin lisärakennuksen valmistuttua luovutaan neljästä erillisestä toimipisteestä.

Lisäksi lautakunta esittää uuden Pilkanmaa-Maunuksela päiväkodin hankesuunnittelua leasingrahoituksella vuoden 2020 talousarvioon ja uuden Kaunisnurmen päiväkodin valmistelutyötä Kouvolan Keskustan yhtenäiskoulun suunnittelun yhteydessä.

Kasvatus- ja opetusjohtajan muutettu päätösehdotus:

Lautakunta hyväksyy liitteenä olevan varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvityksen ja siihen sisältyvät seuraavat toimenpiteet jatkotyön käynnistämiseksi:

- Muumilaakson päiväkodin lakkauttaminen 1.8.2020 alkaen,
- vuorohoitoaikojen supistaminen Elimäen Peippolan ja Korian Lehvätien päiväkodeissa
- Puutarhurinkadun perhepuistotilasta luopuminen
- Valkealan päiväkotitoiminnan järjestelyt uuden päiväkodin valmistuttua monitoimikeskukseen
- Vuokkolan päiväkodin esiopetus siirtyy Jaalan koulun tiloihin 1.8.2020 alkaen ja Peukaloisen tilasta luovutaan.
- Peippolan päiväkodin esiopetus siirtyy Elimäen yhtenäiskoulun tiloihin 1.8.2020 alkaen.
- Ummeljoen päiväkodin lakkauttaminen otetaan tarkasteluun, jos alueen lapsimäärissä tai toimintaympäristössä tapahtuu muutoksia.
- Anjalan päiväkotitoiminnan järjestelyt uuden koulun valmistuttua
- Haanojan päiväkodin lisärakennuksen valmistuttua luovutaan neljästä erillisestä toimipisteestä.

Lisäksi lautakunta esittää uuden Pilkanmaa-Maunuksela päiväkodin hankesuunnittelua leasingrahoituksella vuoden 2020 talousarvioon ja uuden Kaunisnurmen päiväkodin valmistelutyötä Kouvolan Keskustan yhtenäiskoulun suunnittelun yhteydessä.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan päätös:

Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin.

Nuorisopalvelujen palveluverkkoselvitys

7849/12.00.00/2019

Kaopla § 87

Kaupungin talouden tilan heikkenemisen vuoksi kaupunginhallitus on päättänyt talouden tasapainottamistoimenpiteistä, joihin kuuluvat myös palveluverkkoselvitykset.

Nuorisopalveluiden palveluverkkoselvitys on käynnistetty toukokuussa 2019 yhteistyössä nuorisopalveluiden johtoryhmän kanssa. Selvityksessä on hyödynnetty tilojen ja toimintojen seurantatietoa sekä nuorten palautekyselyitä. Selvityksen tavoitteena on saada palvelu kohtaamaan tarpeen entistä paremmin. Nuorten tarpeet muuttuvat ja nuorisopalveluiden toimintojen tulee olla joustavia ja muutoksiin tulee reagoida nopeasti. Nuorisotyön on koko ajan kehitettävä uusia toimintamuotoja.

Nuorisotilat erillisinä eivät enää jatkossa ole tarkoituksenmukaisia vaan toimintaa voidaan järjestää kaupungin muissa tiloissa kuten kouluilla ja kirjastoissa. Lisäksi nuorisotyötä tehdään siellä missä nuoret ovat ns. jalkautuen nuorten pariin. Tulevaisuudessa verkostomainen työskentely muiden toimijoiden kanssa on ensisijainen työmuoto, mikä parhaimmillaan toteutuu mm. koulun toimintaympäristössä. Nuorisopalvelut on keskeinen toimija alueverkostoissa.

Rajapinnat niin Kymsoten, opiskeluhuollon ja järjestöjen kanssa on tarkoitettu tarkastella, jotta päällekkäisiltä toiminnoilta vältyttäisiin ja toisaalta nuoren palvelupolku olisi aukoton.

Nuorisotyötä kokonaisuutena kehitetään alueellisesti, jotta nuorilla olisi tasavertaiset mahdollisuudet päästä nuorisopalveluiden toimintoihin riippumatta asuinpaikasta. Mikäli alueella ei voi järjestää pysyvää nuorisotilatoimintaa, sinne järjestetään mm. nuorten iltoja, jotta kontakti nuoriin kaikilla alueilla säilyisi. Myös kohdennetun nuorisotyön muotoja viedään alueille.

Jatkossa on tarkoitus osallistaa henkilöstö, yhteistyöverkostot ja nuoret palveluiden kehittämiseen.

Nuorten työpajojen toiminnassa on tarkoitus kehittää yksilöllistä ohjausta ja tukea lisääntyneiden mielenterveys- ja sosiaalisten ongelmien takia.

Palveluverkkoselvitys on **liitteenä**.

Lisätietoja: Kasvun tuen päällikkö Pirjo Piironen, puh. 020 615 6026, [pirjo.piiroinen\(a\)kouvola.fi](mailto:pirjo.piiroinen(a)kouvola.fi)

Kasvatus- ja opetusjohtajan ehdotus:

Lautakunta hyväksyy liitteenä olevan nuorisopalveluiden palveluverkkoselvityksen ja siihen sisältyvät toimenpiteet:

- Toimintojen suunnitteleminen vastaamaan kunkin alueen tarpeita.
- Toimintojen keskittäminen muiden toimintojen yhteyteen kuten kouluihin.

- Seinättömän nuorisotyön kehittäminen.
- Yksilöllisen ohjauksen ja tuen kehittäminen tukemaan työpajanuoria.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Helena Kuusisto poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen klo 18.57.

Liitteet

Nuorisopalvelujen palveluverkkoselvitys 28.8.2019

Kasvatuksen ja opetuksen toimialan kuukausikatsaus 1-7/2019

6834/02.02.01/2019

Kaopla § 88

Kasvatuksen ja opetuksen toimialan palveluihin kuuluvat kasvatus- ja opetuslautakunta (sisältää mm. toimialan hallinnon) sekä kasvun tuki, varhaiskasvatus, perusopetus ja toisen asteen koulutuksen palvelut.

Toimialan talousarvion toteutuma 1-7/2019:

Milj. euroa	TA 2019	Tot. 1-6	Tot-%	TPE
Toimintatulot	9,9	5,6	56,3	9,9
Toimintamenot	-157,8	-93,1	59,0	-157,1
Toimintakate	-148,0	-87,5	59,2	-147,2

Toiminnan olennaisia seikkoja ovat tällä hetkellä säästövelvoitteen ja yt-neuvottelujen lopputuloksen edellyttämien toimenpiteiden valmistelu. Käyttösuunnitelman tavoitteiden muuttaminen käytännön toimenpiteiksi ja tiukka talousseuranta.

Tilinpäätösennuste sisältää säästövelvoitteen 0,7 milj. euroa.

Perusopetuksen, lukion, varhaiskasvatuksen ja nuorisopalvelujen verkkoselvitysten valmistelu lautakunnalle.

Kasvatuksen ja opetuksen toimialan kuukausikatsaus 1-7/2019 on **liitteenä**.

Lisätietoja: controller Kirsti Kajasto, puh. 020 615 5228, kirsti.kajasto(a)kouvola.fi, Kasvatus- ja opetusjohtaja Veikko Niemi, puh. 020 615 7727, veikko.niemi(a)kouvola.fi

Kasvatus- ja opetusjohtajan ehdotus:

Merkitään tiedoksi Kasvatuksen ja opetuksen toimialan kuukausikatsaus 1-7/2019.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Kasvatuksen ja opetuksen toimialan kuukausikatsaus
1-7/2019

|pj.

|ptk. tark.

|ptk. tark.

Toimialan vastine tarkastuslautakunnan vuoden 2018 arviointikertomuksesta

6228/00.02.00/2019

Kaopla § 89

Tarkastuslautakunta on arviointikertomuksessaan esittänyt huomionsa kaupungin toiminnan sekä eri toimialojen tavoitteiden toteutumisesta vuonna 2018.

Tarkastuslautakunnan Kuntalain (410/2015) mukaisena tehtävänä on laatia vuosittain valtuustolle tilinpäätöksen yhteydessä annettava arviointikertomus, jossa arvioidaan, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kaupungissa ja kaupunkikonsernissa toteutuneet, ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Vuoden 2018 toiminnalliset tavoitteet on asetettu aikaisemman kaupunki-strategian (14.3.2013 hyväksytyn) pohjalta, siksi vuoden 2018 arviointikertomuksessa sitovien tavoitteiden toteutumista arvioidaan päämäärittäin vanhan strategian mukaisesti. Vuonna 2018 sitovuustasona oli toimialat. Toimialojen toiminnallisia tavoitteita oli kaikkiaan 25 kappaletta, joista konsernipalveluiden tavoitteita oli 11, hyvinvointipalveluiden 6 ja teknisen ja ympäristöpalvelun 8. Muutoin lautakunnan arvioinnissa strategisten tavoitteiden tarkastelua on arviointikertomuksessa tehty uuden kaupunkistrategian mukaisten strategisten indikaattoreiden kautta.

Arviointikertomuksessa tarkastuslautakunnan kannanotot on esitetty yhtäältä toimialan sitovien toiminnallisten tavoitteiden näkökulmasta, ja ne perustuvat taulukkomuodossa eri symboleilla esitettyihin arvioihin siitä, miten talousarvioon kirjatut tavoitteet ovat toteutuneet vuonna 2018. Toisaalta tarkastuslautakunta on esittänyt myös sanallisia arvioita ja huomioita vuoden 2018 toimialojen toiminnasta.

Tarkastuslautakunta pyytää kaupunginhallitusta ja siten osaltaan lautakuntia esittämään kaupunginhallituksen vastineen arviointikertomuksesta syyskuun loppuun mennessä.

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus, esityslistan **oheismateriaalina**.

Arviointikertomuksen selvityspyyntö liikunnan- ja kulttuurin sekä kasvatus- ja petuspalveluiden toimialojen osalta

Vuoden 2018 arviointikertomuksessaan tarkastuslautakunta pyytää selvitystä lasten ja nuorten terveyden ja liikkumisen toteutumisesta Kouvolassa. Lautakunta on kiinnittänyt huomiota erityisesti seuraaviin kysymyksiin:

- mikä on kouvolaisten lasten ja nuorten tila;
- mitä toimenpiteitä on tehty liikkumisen edistämiseksi ja miten niiden vaikutuksia arvioidaan;
- mitä on tarkoitus jatkossa tehdä?

Kouvolan kaupungin organisaatiouudistus on astunut voimaan 1.1.2019 alkaen, mistä johtuen vuoden 2018 arviointikertomuksessa esitettyyn hyvinvointipalveluille osoitettuun kysymykseen selvitys on laadittu kahden eri toimialan liikunta- ja kulttuuripalveluiden sekä kasvatus- ja opetuspalvelui-

den toimialojen yhteistyönä. Selvitys käsitellään osaltaan sekä liikunta- ja kulttuurilautakunnassa että kasvatus- ja opetuslautakunnassa. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin, terveyden ja liikkumisen edistäminen on toimialoja läpileikkaavaa työtä ja siten sekä hyvinvoinnin edistämisen toimenpiteitä että tämän selvityksen valmistelua on tehty toimialoilla yhteistyössä.

Vastaus selvityspyyntöön:

Lasten ja nuorten tila

Alle kouluikäiset: Kouvolan varhaiskasvatuksessa lasten liikkumista on kehitetty tavoitteellisesti jo vuosia. Tavoitteita on arvioitu myös vuosittain, mm. hankkeisiin liittyvien raportointien yhteydessä. Lasta liikkuttavan varhaiskasvatuksen edistämiseksi on myös vuodesta 2011 alkaen aktiivisesti kehitetty erilaisten hankkeiden kautta lasten liikkumisen tukea. Hankkeita ovat olleet mm. Liikutaan yhdessä -liikuntaprojekti (2011-2013), Liikkuva lapsuus -hanke (2013-2016, jonka toimintamalli on käytössä vuodesta 2017 alkaen, Haatpiitti-liikettä yhdessä -hanke (2017-2019). Kouvolan kaupungin varhaiskasvatuksessa onkin Liikkuva lapsuus -hankkeen myötä (2013-2016) käyttöönotettu kiinteä toimintamalli, jossa keskeisinä tavoitteina on liikkumisen ja terveyden edistäminen osana varhaiskasvatusta. Keskeistä myös on, että tavoitteet huomioidaan paitsi yksiköiden toiminnassa, myös perheiden kanssa tehtävässä yhteistyössä.

Paitsi hankkeiden kautta, lasten liikkumistottumuksia ja hyvinvointia seurataan varhaiskasvatuksessa säännöllisesti. Syyskuussa 2018 järjestettiin myös kysely, johon vastasi 284 huoltajaa joko sähköisellä lomakkeella tai mobiililaitteella. Huoltajia pyydettiin muistelemaan edellisten viikkojen osalta lapsen liikkumista ja arvioimaan, kuinka monena päivänä viikossa lapsi liikkuu suositusten mukaan. Terveysliikunnan suositusten mukaan alle kouluikäisten lasten tulisi liikkua vähintään kolme tuntia päivässä (Opetus- ja kulttuuriministeriön selvitys 2016:21).

Vastausten perusteella 19 prosenttia lapsista liikkui suositusten mukaan ja 44 prosentilla suositus täyttyi 5-6 päivänä/vko. Reilulla 36 prosentilla päivittäinen liikuntasuositus ei täytynyt lainkaan tai täyttyi vain muutamana päivänä viikossa. Tytöistä suosituksen täytti 21 %:a ja pojista 18 prosenttia.

Kouvolan tulokset ovat linjassa valtakunnallisten tulosten kanssa. Myöskään vanhempien koulutuksella tai työtilanteella ei ollut tilastollisesti merkitsevää yhteyttä lasten liikunta-aktiivisuuteen. Kouvolan kaupungin varhaiskasvatuspalveluissa liikkumisella ja terveyden edistämällä on myös vahva ja keskeinen rooli. Uusi varhaiskasvatussuunnitelma (vasu), joka hyväksyttiin toukokuussa 2019 tukee vahvasti lasten terveyden, hyvinvoinnin ja liikkumisen edistämistä ja ohjaa yksiköissä tehtävää työtä. Varhaiskasvatuksessa onkin tehty jo useamman vuoden ajan pitkäjänteistä työtä liikkumisen edistämiseksi, mm. edellä mainittujen Liikkuva lapsuus- ja Haatpiittihankkeiden kautta, mutta uusi varhaiskasvatussuunnitelma tukee edelleen vahvasti lapsen liikkumisen edistämistä ja kokonaisvaltaista hyvinvointia. Kouvolan uudessa varhaiskasvatussuunnitelmassa todetaankin, että jokaisella lapsella on oikeus liikkumiseen ja liikunnan iloon päivittäin. Tätä tukevaa työtä tehdään kaikissa varhaiskasvatusyksiköissä laajasti tavoitteena se, että Kouvolan varhaiskasvatus on lasta

liikuttava ja vastaa varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suosituksia sekä yhteistyössä huoltajien kanssa huolehditaan lasten päivittäisen fyysisen aktiivisuuden toteutumisesta. Varhaiskasvatuksessa liikkumisen edistäminen ja terveystiedon lisääminen nähdään pitkäjänteisenä ja keskeisenä tehtävänä lasten hyvinvoinnin edistämiseksi.

Kouluikäiset: Kouvola on mukana Liikkuva koulu –toiminnassa, joka ohjaa ja kehittää lasten liikkumista. Osana Liikkuva koulu –toimintaa Kouvolan kouluilla otettiin vuonna 2018 laajasti käyttöön fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä, Move!-mittaukset. Mittaukset toteutetaan yhteistyössä kouluterveydenhuollon ja terveyden edistämisen liikuntapalveluiden kanssa. Moniammatillinen Move!-ohjausryhmä kehittää toimintaa ja arvioi tuloksia.

Move!-tulosten mukaan Kouvola sijoittuu valtakunnallisen tason alapuolelle 5.- ja 8.-luokkalaisten osalta. Tulokseen voi osaltaan vaikuttaa se, että Kouvolaassa koulujen henkilökunta koulutettiin Move!-mittausten suorittamiseen, ja näin kriteeri suorituksen hyväksymiseen on selkeä. Se ei kuitenkaan kokonaan selitä tuloksia, sillä myös Hyvinvointikartta-kyselyn tulokset osoittavat fyysisen aktiivisuuden vähenemistä 8.-luokkalaisilla vuoden 2018 osalta.

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja fyysisen aktiivisuuden tila on tunnistettu kaupungilla. Lasten ja nuorten liikkumisen tukemiseksi onkin kohdennettu ennaltaehkäisevän tuen ja neuvonnan palveluita ja liikuntaneuvojan resurssia vuoden 2018 alusta. Liikuntaneuvoja tekee tiiviisti yhteistyötä kouluterveydenhuollon kanssa. Liikuntaneuvonnassa otetaan huomioon myös lapsen perhe kokonaisuutena.

Toimenpiteet liikkumisen edistämiseksi ja miten toimenpiteiden vaikutuksia arvioidaan

Alle kouluikäiset:

Kouvolan kaupungin varhaiskasvatuksessa on osin Liikkuva lapsuus -hankkeen myötä (2013-2016) käyttöönotettu toimintamalli jo vuodesta 2017 alkaen, jossa keskeisinä tavoitteina on liikkumisen ja terveyden edistäminen osana varhaiskasvatusta. Keskeistä myös on, että tavoitteet huomioidaan paitsi yksiköiden toiminnassa, myös perheiden kanssa tehtävässä yhteistyössä. Toimintamallin tavoitteina on mm. vähentää lasten paikallaan olemista, lisätä arjen tilanteissa liikkumista ja turvata se, että jokainen lapsi liikkuu riittävästi päivittäin ja saa liikkumisen iloa. Oppimiseen liikkumalla kiinnitetään huomiota, minkä lisäksi lapsiperheitä kannustetaan ja ohjataan aktiivisesti terveellisiin elämäntapoihin osana perheiden kanssa tehtävää yhteistyötä.

Käytössä on kolmen vuoden ajan ollut mm. *Vauhtiveskat* -liikkumisvinkki-kortit, joilla tarjotaan vinkkejä huoltajille liikkumistilanteiden lisäämiseksi arjessa. Tämän lisäksi uutena materiaalina käyttöön on otettu *Kääk, mikä veska* -materiaalit, joihin on koottu perheille helposti toteutettavia vinkkejä paitsi liikkumisesta myös levosta ja ravinnosta. Lisäksi yksiköissä järjestetään säännöllisesti toiminnallisia perhetapahtumia, mm. avoimen varhaiskasvatuksen perhepuistoissa järjestetään ohjattuja toiminnallisia perheulkoiluja, joissa tavoitetaan myös kotona olevia lapsiperheitä.

Kouvolan varhaiskasvatuksen yksiköissä on otettu käyttöön myös nk. ”ke-

hittävä *palaute*”, jota toteutetaan kaikissa yksiköissä. Sen avulla saadaan tietoa mm. alueellisesti lasten liikkumisen tilasta. Palautemallissa koulutetut observoijat tekevät vuosittain lapsihavainnointia kaikissa yksiköissä, kattavia analyysejä tutkimushavainnoista käytetään Kouvolan varhaiskasvatuksen arvioinnin ja kehittämistyön tukena.

Varhaiskasvatuksessa on työskennellyt lisäksi kuuden vuoden ajan koulutettu lasten liikunnan asiantuntija, joka on luonut varhaiskasvatuyksikköjen yhteisen *Muuveriverkoston*. Verkoston myös jokaisessa yksikössä on verkostomuuveri/yhteyshenkilö, joka vastaa liikkumisesta päivähoiton aikana sekä ovat yhteyshenkilöitä liikuntaan liittyvissä asioissa. Alueellisia verkostoja on kahdeksan ja toiminta ulottuu myös yksityisiin päiväkoteihin sekä avoimeen varhaiskasvatukseen ja perhepäivähoitoon. Varhaiskasvatuksessa liikunta on nostettu vahvasti mukaan varhaiskasvatussuunnitelmaan (vasu) ja myös henkilöstön osaamiseen sekä toiminnan arviointiin panostetaan.

Varhaiskasvatussuunnitelmassa arvioidaan lapsen liikkumista, samoin varhaiskasvatuyksikön omaa toimintaa liikkumisen edistämiseksi.

Varhaiskasvatuksessa on tehty jo useamman vuoden ajan pitkäjänteistä työtä liikkumisen ja lapsen hyvinvoinnin (liikunta, terveys, lepo ja osallisuus) edistämiseksi. Toimintaa arvioidaan säännöllisesti, myös hanketyön seurannan kautta.

Kouluikäiset:

Alakoulujen liikuntakerhotoiminta ja liikuntaleirit

Kouvolassa lasten ja nuorten kokonaisliikunnan määrää pyritään lisäämään ja edistämään eri keinoin. Yhtenä toimintamuotona on liikuntakerhotoiminta, jota on järjestetty Kouvolaan jo usean vuoden ajan yhdessä seurojen ja koulujen kanssa. Kouvolan Urheiluakatemiolla on keskeinen rooli toiminnan järjestämiseksi. Akatemia käytännössä koordinoi liikuntakerhotoimintaa, laatii kerhokalenterin, palkkaa ohjaajat, ottaa ilmoittautumiset kursseille ja huolehtii tiedonkulusta seurojen ja koulujen välillä. Kouluilla vastataan toiminnasta tiedottamisesta koteihin ja oppilaille.

Yhteistyö eri toimijoiden ja koulun kesken on lasten ja nuorten liikunnan edistämiseksi hyvin tärkeää. Liikuntakerhot tukevat lasten liikkumista ja hyvinvointia kouluaihana, mutta myös tukevat koulun toimintaa. Kouluaika on myös lasten arjessa oivallinen paikka lisätä liikunnan määrää ja tavoittaa mahdollisimman monet lapset. Liikuntakerhojen vaikutuksia arvioidaan osana lasten ja nuorten hyvinvoinnin tuen kokonaisuutta, mutta myös seuraamalla toimintaan osallistuvien määrää ja kehittämällä toimintamallia sekä tietoisuutta. Liikuntakerhotoiminnan lisäksi akatemia järjestää vuosittain kaksi liikuntaleiriä, talvi- ja kesäleirin yhteistyössä seurojen kanssa. Leirit on suunnattu 8-14 –vuotiaille ja leireille osallistuu yhteensä 80 lasta ja nuorta.

Liikuntapalveluiden liikuntaneuvonta

Lasten ja nuorten liikuntaneuvontaan on kohdennettu liikuntaneuvojan resurssia vuoden 2018 alusta. Liikuntaneuvoja tekee tiiviisti yhteistyötä kouluterveydenhuollon kanssa. Liikuntaneuvonnassa otetaan huomioon myös lapsen perhe kokonaisuutena. Osana Liikkuva koulu –toimintaa Kouvolan kouluilla vuonna 2018 laajasti käyttöön otettua fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmää, MOVE-mittauksia jatketaan. Mittaukset toteutetaan

yhteistyössä kouluterveydenhuollon ja terveyden edistämisen liikuntapalveluiden kanssa.

Harrastamisen tukeminen

Lisäksi lasten harrastamisen kustannuksia pyritään osaltaan madaltamaan uudella liikuntavälinekierrätyskokeilulla Sporttitorilla, joka on kaupungin ja Parikin yhteinen kierrätyspiste Ekomaan kierrätyskeskuksella. Tämän lisäksi Liikkuvakouvola.fi –sivuston kautta tiedotetaan aktiivisesti kaupungin ja liikuntaseurojen tarjoamista lasten matalan kynnyksen harrastemahdollisuuksista. Sivustolle on myös kerätty tietoa paikallisesta toiminnasta.

Perheen merkitys lapsen arjen liikkumiselle sekä harrastustoiminnalle on suuri, ja siksi kaupungin toteuttamalla liikkumista edistävillä toimenpiteillä pyritään huomioimaan ja tukemaan myös koko perheen liikkumisaktiivisuutta.

Muut toimenpiteet:

Varhaista tukea on tarjolla lapsille ja nuorille aiempaa paremmin. Sähköinen huolten kartoitus -palvelu tavoittaa matkapuhelimen kautta kaupungin kaikki 7-25-vuotiaat kerran kuussa. Heille tarjotaan mahdollisuus arvioida mieltä painavia asioita ja olla yhteydessä ammattilaiseen chatin avulla. Lapset ja nuoret hyötyvät vähitellen myös kaupunkitason verkoston käynnistämästä Some-työstä, joka tavoittelee lasten ja nuorten digitaitojen kasvattamista ja somen ja verkon turvallista käyttöä ja riippuvuuksien torjumista, ja siten on osaltaan terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen tähtäävää työtä.

Jatkossa tehtäviä toimenpiteitä

Palveluissa jatketaan käyttöön otettuja toimintamalleja ja kehitetään niitä edelleen, minkä lisäksi otetaan mahdollisuuksien mukaan käyttöön myös uusia lasten ja nuorten liikkumista ja hyvinvointia edistäviä toimintamalleja, kuten Liikkuva koulu -toimintamallin laajentaminen Liikkuva opiskelu -hankkeena. Varhaiskasvatuksessa toimintaa kehitetään mm. kehittävän palautteen analyysien sekä hankeraportoinnin seurannan avulla sekä valtakunnallisen *Ilo kasvaa liikkuen* -ohjelmassa, jossa lasten liikkumista arvioidaan ja kehitetään Nykytila-arviointi -työkalun avulla.

Liikuntapalveluissa jatketaan liikuntaneuvontatoimintaa sekä yhteistyössä Kouvolan kouluilla vuonna 2018 laajasti käyttöön otettua fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmää (MOVE-mittauksia).

Lisäksi kouluikäisten liikkumisen edistämiseksi saadut kokemukset yhteistyöstä ja käytännöstä liikuntakerhojen osalta ovat olleet hyviä. Toimintamallia myös kehitetään koko ajan, ja lukuvuonna 2019-2020 yhteistyöhön tulee mukaan kaksi uutta koulua, Kaunisnurmen ja Korian koulut. Ryhmiä toiminnassa oli vuonna 2018 kaikkiaan 18 ja yhteistyökouluja 14, minkä lisäksi osalla kouluissa oli omaa kerhotoimintaa. Lukuvuonna 2018-2019 toimintaan osallistui yhteensä 350 alakouluikäistä, 2019-2020 kerhoihin odotetaan niin ikään osallistuvan n. 350 lasta. Liikuntakerhot (1h/koulu) räätälöidään koulukohtaisesti ja koulujen lukujärjestyksiin, kerhoja järjestetään sekä aamulla (8-9) että iltapäivällä (13-16). Kerhoihin on matala kynnyksellä osallistua ja ne ovat maksuttomia.

23.9.-20.10.2019 toteutetaan laajempi liikuntakysely Kouvolan koululaisille ja opiskelijoille. Kyselyyn vastaavat koululaiset ja opiskelijat itse. Liikunta-

kyselyllä selvitetään koululaisten ja opiskelijoiden liikuntakäyttäytymistä kuten fyysisen aktiivisuuden määrää, käytettyjä liikuntapaikkoja, liikkumista rajoittavia tekijöitä, välituntiliikuntaa ja koululaisten omia kehitysehdotuksia. Kyselyn tulokset auttavat kaupunkia liikunnan ja terveyden edistämisen suunnittelussa.

Jatketaan myös tulevana vuosina osana Liikkuva koulu –toimintaa Kouvolan kouluilla vuonna 2018 laajasti käyttöön otettua fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmää (MOVE-mittauksia). Moniammatillinen Move!-ohjausryhmä kehittää toimintaa ja arvioi tuloksia. Samoin vuonna 2018 aloitettua Liikuntaneuvontapalvelua jatketaan ja vakiinnutetaan.

Syksyllä 2019 Liikkuva koulu –toiminta laajenee edelleen, ja syksystä 2019 alkaen Kouvolassa toiminta ulottuu myös toiselle asteelle. Kouvolalle myönnettiin AVI:n rahoitus Liikkuva opiskelu –hankkeelle. Hankkeessa ovat mukana toisen asteen oppilaitokset, Kouvolan lukiot sekä KSAO. Hankkeessa tuetaan nuorten liikkumista opiskelupäivien aikana ja luodaan myös nuorille opiskelijoille parempia mahdollisuuksia liikkumista, hyvinvointia ja terveyttä edistävään arkeen. Myös Ohjaamo –toiminta nuorten tukena on monipuolistunut ja sitä kehitetään. Tukea ja ohjausta on saatavilla työllistymiseen, koulutukseen ja opiskeluun sekä terveyden ja elämänhallinnan kysymyksiin yksilöohjauksena sekä ryhmissä.

Lisäksi yhtenä keskeisenä hyvinvointia tukevana kokonaisuutena huomioidaan Perhekeskustoiminnan ja verkostoyhteistyön kehittäminen. Kaupungissa toimii kaupunkitasoinen verkosto ja viisi alueverkostoa. Verkostojen yhteisenä tavoitteena on lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin edistäminen, mihin lukeutuu myös terveyden ja liikkumisen edistäminen. Mukana verkostossa ovat kaupungin, Kymsoten ja kolmannen sektorin toimijat. Kaupunki vastaa verkostojen ylläpidosta. Tietojen vaihto verkostoissa on helpottanut mm. tilojen yhteiskäyttöä. Esimerkkinä tästä Nupa-talo, jossa järjestetään toimintaa myös lapsiperheille, vaikka pääkäyttäjärühmä on nuoret. Lisäksi Kouvolassa on kehitetty perhekeskustoimintaa ja toimintaa onkin koko kaupungin alueella, vaikka varsinaisia perhekeskustiloja ei vielä kaikkialla ole käytössä. Perhekeskustissa on eri toimijoiden järjestämiä ryhmiä, toimintatuokioita, perhekahvilaita, perheiltoja, infotilaisuuksia ja tapahtumia. Usein toimintaan liittyy liikunnan, kulttuurin ja luonnon elementtejä. Toimintaa on tarkoitus viedä eteenpäin myös jatkossa monialaisena yhteistyönä.

Toiminnan suunnittelussa hyödynnetään myös alueellista tietoa lasten ja nuorten hyvinvoinnista, jota saadaan kouluissa käytössä olevasta hyvinvointikartasta sekä kouluterveyskyselyistä. Verkoston yhteinen työ ja hankerahoituksen hyödyntäminen mahdollistavat myös kohdennetut toimet (esim. Lape Kymenlaakso-hankkeessa kehitetty lastensuojelun toimintatapoja ja ryhmämuotoista vanhempaintukea), vaikka resurssit ovatkin vähenemässä sekä kaupungilla että Kymsotella.

Muut tarkastuslautakunnan huomiot arviointikertomus vuodelta 2018:

Tarkastuslautakunta on kiinnittänyt sanallisissa huomioissa edellä esitettyjen tavoitteiden arvioinnin ohella huomiota myös tavoitteiden asettamiseen, ja ohjaa toimialoja kiinnittämään jatkossa huomiota erityisesti tavoitteiden asettamisen strategiasidonnaisuuteen. Sitovien vuositavoitteiden

asettelussa on huomioitava voimassa oleva strategia. Lautakunta toteaa suosituksenaan, että tulevat tavoitteet asetetaan siten, että niillä haetaan selkeitä vaikutuksia talouteen, kaupungin elinvoimaan tai kuntalaisten hyvinvointiin.

Tarkastuslautakunta käyttää toiminnallisten tavoitteiden arvioinnissa itse asettamiaan arviointikriteereitä (toteutunut väh. 90% – toteutunut osittain väh. 50% – ei toteutunut/arvioitavissa, alle 50%). Arviointikriteerejä suositellaan myös toimialojen käytettäväksi. Tarkastuslautakunta kehottaa, että toimialat antavat aina selkeästi oman näkemyksensä tavoitteen toteutumista tarkastuslautakunnan asettaman arviointiasteikon mukaisesti (toteutunut, toteutunut osittain, ei toteutunut tai ei ole arvioitavissa) sekä perustelut, miksi jokin tavoite ei ole toteutunut ja mitä tavoitteelle on tarkoitus tehdä jatkossa.

Vastaus: Lautakunta toteaa vastauksenaan, että valmistelussa huomioidaan jatkossa tarkastuslautakunnan esittämät sanalliset suositukset.

Lisätietoja: Kasvatus- ja opetusjohtaja Veikko Niemi, puh. 020 615 7727, veikko.niemi(a)kouvola.fi;
hallintopalvelupäällikkö Saara Rahkonen-Rannikko, puh. 020 615 9066, saara.rahkonen-rannikko(a)kouvola.fi

Kasvatus- ja opetusjohtajan ehdotus:

Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää antaa edellä selostetun vastineen tarkastuslautakunnan vuoden 2018 arviointikertomuksen selvityspyyntöön ja huomioihin liittyen.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Kouvolan kaupungin lasten ja nuorten kanssa työskentelevien verkostorakenne

7860/12.00.00/2019

Kaopla § 90

Kouvolan kaupungin lasten ja nuorten kanssa työskentelevät osallistuivat laajaan verkosto-osaamisen kehittämissuunnitelmaan vuosina 2017 – 2019. Sinä aikana luotiin myös verkostorakenne mahdollistamaan yhdessä tekeminen. Verkostotyöhön osallistuvat kaupungin toimijoiden lisäksi Kymsojen ja järjestöjen edustajat.

Verkostotyöskentelyn tavoitteena on mahdollistaa kuntalaiselle palvelujen kokonaisuus ja toisaalta mahdollistaa tiedon kulku kaikkien toimijoiden kesken sekä vaikuttamisen mahdollisuus asiakasrajapinnan ja johtamisen välillä.

Verkostorakenne ja vuosikello ovat **oheismateriaalina**.

Lisätietoja: Kasvun tuen päällikkö Pirjo Piironen, puh. 020 615 6026, pirjo.piiroinen(a)kouvola.fi

Kasvatus- ja opetusjohtajan ehdotus:

Merkitään tiedoksi.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Ilmoitusasiat**Kaopla § 91**

Lautakunta kutsutaan työpajaan yhdessä kaupunkitason verkoston kanssa ti 3.9. klo 13 – 16, kaupungintalo P098. Kaupunkitason verkostoon kuuluu sekä kaupungin että Kymsojen lasten ja nuorten hyvinvoinnin kanssa työskenteleviä. Työpajassa on tarkoitus työstää Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa, jota on jo valmisteltu maakunnallisesti.

Viranhaltijapäätökset**Kasvun tuen päällikkö**

Henkilöstöpäätös

16.08.2019 § 18 Lasten erityisohjaajan työsuhteen vakinaistaminen

16.08.2019 § 19 Koulupsykologin valinta

Perusopetuksen palvelualueen esimies, eteläinen alue

Henkilöstöpäätös

14.08.2019 § 23 Inkeröisten yhteiskoulun apulaisjohtajan nimeäminen

Varhaiskasvatuksen palvelualueen esimies

Henkilöstöpäätös

15.08.2019 § 1 Perhepäivähoitajan työsuhteen vakinaistaminen

Kasvatus- ja opetusjohtajan ehdotus:

Merkitään tiedoksi.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

MUUTOKSENHAKUOHJEET

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 84 - 91 §:t.

Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 § .